

Mozgalmas élet, harmonikus terek

BESZÉLGETÉS CSOMAY ZSÓFIÁVAL ÉS NÉMETH TAMÁSSAL,
A CET ÉPÍTÉSZIRODA TERVEZŐIVEL

A MOME campusfejlesztési programjának keretében elsőként megépített Műhelyház már 2016 őszi szemeszterétől közel 2000 négyzetméteren ad otthont mind a hagyományos, mind pedig a leginnovatívabb tárgy- és téralkotási tevékenységeknek. A Műhelyház 2018-ra egészült ki a Média- és Műteremházzal, ez az épületegyüttes alkotja a TechParkot. Az építkezésről, a kihívásokról és a személyes motivációkról beszélgettünk Csomay Zsófia és Németh Tamás építészekkel (CET Budapest Kft.).

– Több mint hatvanéves problémát oldott meg a parkban emelkedő fekete épület, és a Műhelyház elkészülése még csak a nagy ívű beruházás első állomása. Hogyan vágta bele ebbe a nem mindennapi projektbe?

CSOMAY ZSÓFIA: 1954-ben költözött a MOME jogelődje a zugligeti campusra, és már ekkor lehetett tudni, hogy szükség lesz egy olyan épületre, ahol elhelyezhetők az egyetem oktatási tevékenységéhez szervesen hozzátartozó

CET Budapest: MOME ONE (TechPark: Műhelyház) | CET Budapest: MOME ONE (TechPark: Workshop House)

© MOME, fotó: Bujnovszky Tamás

CET Budapest: Előtér, MOME ONE | CET Budapest: Vestibule, MOME ONE
© MOME, fotó: Bujnovszky Tamás

textil-, kerámia-, fém-, üveg- és asztalosműhelyek. Az 1960-as évektől számos építészeti terv született erre, de az anyagi forrás egészen 2014-ig nem volt biztosítva. Férjem, Reimholz Péter építész 2008-ban kapta meg a feladatot egy minden igényt kiszolgáló műhelyház megtervezésére, azonban akkor még korántsem volt szó ilyen mértékű fejlesztésről. Péter halála után az egyetem akkori vezetősége engem és Péter építészársát, Németh Tamást kérte fel a Műhelyház terveinek befejezésére.

NÉMETH TAMÁS: Ellentétben Zsófiával, én akkor még semmilyen szálon nem kötődtem a MOME-hoz, eleinte ez is egy munka volt a sok közül. Ma már máshogy gondolom. A Műhelyház és az egész TechPark egy életre szóló tapasztalattal látott el: bármilyen közhelyesen hangzik is, most, hogy már a sok nehézség és akadály ellenére látom állni az épületet, úgy érzem, tényleg nincs lehetetlen.

CS. ZS.: Ez így van. Én viszont hatvan éve, amióta először idejöttem felvételizni, koptatom a főbejárathoz vezető lépcsőt, így én lényegesen jobban félttem attól, hogy mit szólnak majd a kollégák és a hallgatók a felépülő Műhelyházhhoz. Jogosan, mert életemben nem volt még egy olyan tervezési munkám, amibe ennyien és ilyen mértékben beleszóltak, ez azonban, amikor megvalósul a ház, már nem számít. Menet közben én is sok dolgot elleneztem, ami végül elkészülve jönak bizonyult.

– *Hogyan alakult ki a Műhelyház végleges formája?*

CS. ZS.: Amikor 2008-ban mi átvettük a tervezést, az épület víziója még egy 20 x 20 méter alapterületű kocka volt, kiegészülve egy szabálytalan formájú kubussal és szalagablakos, fémburkolatos homlokzattal. Megtartottuk a ház eredeti formáját, de rögtön átfordítottuk, és az üzemi bejáratot áttettük a Budakeszi útra, így a Műhelyház és az egész TechPark két irányból is megközelíthető. Ezzel tehermentesítettük az ősfás campust a gazdasági forgalomtól, és egy egészséges műhelyudvart hoztunk létre, ahova az összes „piszkos” tevékenység összpontosul. A Zugligeti út felől a campus pedig csak a személyforgalom számára nyitott.

N. T.: Ahogy haladtunk a projekttel, egyre jobban láttuk, hogy az oktatási tevékenység széles spektrumához kapcsolódó funkciókat nem fogja elbírní ez az egyetlen ház, újabb épületekre lesz szükség. A MOME vezetőségével elkezdtünk gondolkodni egy jóval nagyobb volumenű átalakításban: ez lett végül a mai TechPark alapja. A tervezési folyamat nem volt átlagos: a potenciális pályázati és anyagi lehetőségek függvényében voltak nagyon termelékeny, intenzív időszakok és hosszabb érlelési szakaszok. Talán éppen ezért szerintem nagyon meglátszik a Műhelyházon, hogy ez egy kiforrott, átgondolt koncepció, és nem az első terv alapján épült fel.

– Melyek voltak a főbb elvárások az egyetem mint megrendelő részéről az új épülettel szemben?

CS. ZS.: Egyértelmű elvárás volt a transzparencia és a variálhatóság: a nagy műhelytereket minden szinten gipszkarton falakkal tagoltuk, hogy a későbbiekben a funkciók könnyen variálhatók legyenek. És az ablakok: kifejezett kérés volt, hogy minden műhely sok természetes fényt kapjon, és a termek között minél nagyobb legyen a vizuális kapcsolat.

N. T.: Már a szoliter Műhelyház kapcsán is azt kaptuk feladatul, hogy az épület jellegében, hangulatában erős üzenetet közvetítsen, és különüljön el a főépulettől, de azért összességében egy építészeti egységet képezzen vele. Ezt például a tömegformálással, a homlokzatnak és a nyílászáróknak a főépülethez hasonló osztásával értük el. Nagyon fontos szempont volt, hogy a ház és később az egész TechPark egy intenzív központ legyen a campuson, semmiképp ne egy „hátsó kert”.

– Ahogy már említették, a Műhelyház nem tudott minden igénynek megfelelni, és így született meg a több épületből álló TechPark ötlete. Miben jelentett ez előrelépést?

CS. ZS.: Annak érdekében, hogy a média szakok stúdiói, eszközparkja és az építészek, a tárgyalókóciós kísérleti laborjai számukra megfelelő elhelyezést kapjanak, a Műhelyház mellé eredetileg két másik „kockát” terveztünk – a Médiaházat és a Műteremházat – az egyetem kéré-

sére. Ezek a Budakeszi útról nyíló műhelyöbölben a Műhelyházzal építészeti és vizuálisan egy egységet alkottak volna – illetve alkotnak így is, csak változtatnunk kellett egy nagyon lényeges ponton.

N. T.: Igen, ugyanis az egyre növekvő funkcionális és ebből adódó térigények már fizikálisan nem fértek volna el a megadott területen, és anyagilag is jóval túllépték volna a kormány által megítélt támogatásnak a TechParkra szánt keretét. Ezért az intézmény- és campusfejlesztés stratégiáját felügyelő MOME Laboratory és az egyetem vezetősége úgy döntött, hogy ökonomikusabb a két épületet összevonni. Így jött létre a Média- és Műteremház koncepciója, ahol a közös kiszolgáló funkcióknak és közlekedőknek köszönhetően megtarthattuk a szellős, nagy tereket, mégis minden időközben megnövekedett igényt ki tudtunk szolgálni.

– Ha csak néhány dolgot emelhetnének ki: mitől különleges a TechPark?

CS. ZS.: Különlegességként mindenképpen megemlíteném a homlokzatot fedő fekete téglalburkolatot, mely már most az épületegyüttes védjegye, és amelltt hogy erős kommunikációs szerepe van, hőtechnikai szempontból is nagyon jó választás volt. Büszke vagyok a kertkapcsolattal rendelkező cooffice-ra is.

N. T.: Szerintem sikerült megvalósítani azt, hogy a két épület egyszerre önálló entitás és egységet is formál:

CET Budapest: Moziterem, MOME TWO (TechPark: Média- és Műteremház)
CET Budapest: Cinema room, MOME TWO (TechPark: Media- and Studio House)
© MOME, fotó: Bujnovszky Tamás

CET Budapest: Kerámiaműhely, MOME TWO | CET Budapest: Ceramic workshop, MOME TWO
© MOME, fotó: Bujnovszky Tamás

ezt nagymértékben segítette a szinteltolás és a házakat összekötő híd. Úgy gondolom, egy jól megalapozott igény szerint tervezett épületegyüttest hoztunk létre, melyben minden négyzetméter megtalálja a maga helyét.

– *Beszéljünk egy olyan tényezőről is, ami a kortárs építészetben és a jövőre nézve elengedhetetlen: a fenntarthatóságról. Hogyan jelenik meg ez a Technológiai Park házaiban?*

CS. ZS.: A fenntarthatóságot nem csak a napkollektorok számában és a földből nyert energia mennyiségében mérhetjük. Nagyon sok múlik egy épület szerkezetén, a tájoláson, és azon, hogy vannak-e benne felesleges

terek. Ebben a két épületben egy négyzetcentinyi sincs... Természetesen figyeltünk a megfelelő árnyékolásra, és mindenhová a lehető legjobb szigetelést terveztük.

N. T.: Mindkét ház mélyen a föld alatt is funkcionális, így a hűtés-fűtés spontán jó hatásfokú lett. A fenntarthatóság jegyében a csapadékvíz gyűjtése is a koncepció része.

– *Mit gondol most, négy év távlatából, hogyan sikerült belakni a Műhelyházat, illetve a TechPark egészét?*

CS. ZS.: A sok kétség mellett a megvalósulás öröme még mindig erősen él bennem. Azt gondolom, hogy az építészeti környezet – beleértve a külső és belső tereket egyaránt – konform a benne zajló tevékenységgel, jól szolgálja azt. A homogén kialakítás, a következetes anyaghasználat, a két épület azonos hangon való megformálása egyértelműsíti viszonyát a campus többi részével, és úgy tűnik, hogy a belé költözött színes, mozgalmas élet harmonikusan tud működni a „monotonul” megformált terekben. Végző soron meggyőződésem, hogy a választott nyelv – amivel a Farkasdy-házhoz kívántunk kötődni – nem fog erkölcsileg és fizikailag elavulni.

LÖBL Krisztina

művészeti menedzser

CET Budapest: Fémműves műhely, MOME ONE
CET Budapest: Metalworker workshop, MOME ONE
© MOME, fotó: Bujnovszky Tamás

A szöveg az eredeti interjú (Campusfejlesztés: megépült a Műhelyház / Campus Development: Workshop House is Completed. In: *Made in MOME 2015*. Szerk. / Ed.: Löbl Krisztina. MOME, Budapest, 2015, 12–19.) rövidített és aktualizált változata. A szerző az interjú készítésekor a MOME kommunikációs menedzsere volt.